31989L0397

NÕUKOGU DIREKTIIV,
14. juuni 1989,
toiduainete ametliku kontrolli kohta

(89/397/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100a,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ([1])

koostöös Euroopa Parlamendiga, ([2])

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ([3])

ning arvestades, et:

toiduainetega kauplemine on üks tähtsamaid ühisturu valdkondi; kõik liikmesriigid peavad püüdma kaitsta oma kodanike tervist ja majanduslikke huve; tervisekaitse tuleb tingimusteta esikohale seada ning seetõttu tuleb ühtlustada ja tõhustada toiduainete ametlikku kontrolli;

siseriiklike õigusaktide vahelised erinevused seda laadi kontrolli suhtes on siiski nii suured, et hakkavad takistama kaupade vaba liikumist;

seetõttu on tarvis kõnealused õigusaktid ühtlustada;

kõigepealt tuleb ühtlustada niisuguse kontrolli korraldamist reguleerivad üldpõhimõtted;

vajaduse korral võib edaspidi lisaks üldpõhimõtetele vastu võtta erisätted;

käesoleva direktiivi eesmärgiks on kindlaks teha toiduainete vastavus toiduainealastele õigusaktidele; sellised õigusaktid sisaldavad sätteid tervise kohta, koostise eeskirju ja tarbija majandushuvide kaitseks kavandatud kvaliteedieeskirju, samuti tarbija teavitamist ja ausaid äritehinguid käsitlevaid sätteid;

koos toiduainetega tuleks kontrollida ka toiduainetega kokkupuutumiseks ettenähtud materjale ja esemeid;

siseturu väljakujundamiseks tuleks toiduaineid, mida kavatsetakse vedada üle ühendusesiseste piiride, kontrollida sama hoolikalt kui neid, mida kavatsetakse turustada tootjaliikmesriigis;

seetõttu peab kontroll põhimõtteliselt toimuma tootjaliikmesriigis kehtivate sätete alusel; seda põhimõtet ei pea siiski kohaldama juhul, kui on esitatud kontrollasutusi rahuldavad nõuetekohased tõendid, sealhulgas äridokumendid, selle kohta, et kõnealune toode on mõeldud saatmiseks teise liikmesriiki ning vastab selles liikmesriigis kehtivatele nõuetele;

tõhususe tagamiseks tuleb kontrollimisi korraldada regulaarselt; kontrollimisi ei tohi objekti, etapi või sobiva ajahetke suhtes piirata ning nad peavad toimuma tõhususe tagamiseks kõige kohasemas vormis;

tagamaks, et kontrollimenetlusest kõrvale ei hoitaks, on vaja ette näha, et liikmesriigid ei või jätta toodet nõuetekohaselt kontrollimata põhjendusega, et see on mõeldud eksportimiseks väljapoole ühendust;

kontrollijatele tuleb anda piisavad volitused;

kuigi ettevõtjatel ei tohiks olla õigust kontrollimistest keelduda, tuleks samas säilitada nende seaduslikud õigused, eelkõige tootmissaladuse õigus ja edasikaebeõigus;

toiduainete kontrollimise eest vastutavad ametiasutused võivad liikmesriigiti erineda; seetõttu on soovitatav avaldada iga liikmesriigi selle valdkonna pädevate asutuste nimekiri, kus on märgitud territooriumid, mis kuuluvad nende pädevuse alla ja selle kontrollimisega seotud analüüside korraldamiseks heakskiidetud laborid;

ametlikud kontrollimised peaksid tõhusalt aitama vältida toiduaineid käsitlevate õigusaktide rikkumisi; selleks tuleks koostada nõuetekohastel kriteeriumidel põhinevad programmid;

siseturu väljakujundamise ja toimimise eesmärgil on vaja korraldada kooskõlastatud programme ka ühenduse tasandil, kuigi kontrolliprogrammide koostamine on esmajärjekorras liikmesriikide ülesanne;

([1]) EÜT C 20, 27.1.1987, lk 6 ja EÜT C 88, 5.4.1987, lk 14 ja EÜT C 131, 27.5.1989, lk 6.
([2]) EÜT C 345, 21.12.1987, lk 80 ja EÜT C 120, 16.5.1989.
([3]) EÜT C 347, 22.12.1987, lk 1.

siseriiklike programmide ja kooskõlastatud programmide üheaegne rakendamine annab kogemusi, mis praegu veel enamasti puuduvad; neid kogemusi arvestades võib osutuda vajalikuks käesolev direktiiv uuesti läbi vaadata, et parandada sellega kehtestatud korda;

liikmesriikidele tuleks lubada teatud määral vabadust kontrollimiste tegeliku korraldamise puhul, et ei sekkutaks töökindlatesse süsteemidesse, mis on end tõestanud ja mis sobivad iga liikmesriigi konkreetsesse olukorda kõige paremini,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse toiduainete ametliku kontrolli üldpõhimõtted.

2. Käesolevas direktiivis tähendab toiduainete ametlik kontroll (edaspidi "kontroll") pädevate ametiasutuste tehtavat kontrolli selle üle, kas:

— toiduained,

— toidulisandid, vitamiinid, mineraalsoolad, mikroelemendid ja muud lisaained, mis on sellisel kujul müügiks mõeldud,

— toiduainetega kokkupuutumiseks ettenähtud materjalid ja esemed

vastavad sätetele, millega püütakse vältida ohtu rahva tervisele, tagada ausad äritehingud või kaitsta tarbija huve, sealhulgas tarbija teavitamist käsitlevad sätted.

3. Käesoleva direktiivi kohaldamine ei piira ühenduse eeskirjade raames vastuvõetud täpsemate sätete kohaldamist.

4. Käesolevat direktiivi ei kohaldata metroloogilise kontrolli suhtes.

Artikkel 2

1. Liikmesriigid võtavad kõik meetmed, mis on vajalikud, et tagada kontrollimine vastavalt käesolevale direktiivile.

2. Liikmesriigid tagavad, et teise liikmesriiki saatmiseks mõeldud tooteid kontrollitakse sama hoolikalt kui nende oma territooriumil turustamiseks mõeldud tooteid.

Artikkel 3

Liikmesriigid ei jäta toodet nõuetekohaselt kontrollimata põhjendusega, et see on mõeldud ekspordiks väljapoole ühendust.

Artikkel 4

1. Kontrollimine toimub:

a) regulaarselt;

b) kui kahtlustatakse, et direktiivi ei täideta.

2. Kontrollimisel kasutatakse eesmärgile vastavat menetlust.

3. Kontrollimine hõlmab kõiki tootmis-, valmistamis-, ühendusse importimise, töötlemis-, ladustamis-, transportimis-, jaotamis- ja kauplemisetappe.

4. Üldjuhul kontrollimistest eelnevalt ei teatata.

5. Üldjuhul valitakse iga kontrollimise puhul lõikes 3 nimetatute hulgast etapp või etapid, mida peetakse uurimise seisukohast kõige asjakohasemaks.

Artikkel 5

Kontroll toimub artiklites 6–9 nimetatud tingimuste kohaselt ja arvestades kavandatud kontrolli eesmärke ning koosneb ühest või mitmest järgmisest toimingust:

1) vaatlus;

2) proovide võtmine ja analüüs;

3) personali hügieeni kontrollimine;

4) kirjaliku materjali ja dokumentatsiooni läbivaatamine;

5) võimalike ettevõtja loodud kontrollisüsteemide ja saadud tulemuste uurimine.

Artikkel 6

1. Kontrollimisele kuuluvad:

a) kinnistu, tööruumide, ametiruumide, tootmiskeskkonna, transpordivahendite, masinate ja seadmete seisund ja kasutus artikli 4 lõikes 3 loetletud erinevatel etappidel;

b) toiduainete valmistamisel ja tootmisel kasutatavad toorained, koostisosad, tehnoloogilised abiained ja muud tooted;

c) pooltooted;

d) valmistooted;

e) toiduainetega kokkupuutumiseks ettenähtud materjalid ja esemed;

f) puhastus- ja hooldusvahendid ja -menetlused ning pestitsiidid;

g) toiduainete valmistamis- või tootmisprotsess;

h) toiduainete märgistamine ja esitlusviis;

i) säilitusviisid.

2. Vajaduse korral võib lõikes 1 loetletud toimingutele lisaks:

— korraldada vestlusi kontrollitava ettevõtte juhi ja töötajatega,

— kontrollida ettevõtte paigaldatud mõõtevahendite näitusid,

— pädeva asutuse enda seadmetega kontrollida ettevõtte paigaldatud seadmete mõõtmistulemusi.

Artikkel 7

1. Artikli 6 lõike 1 punktides b-f loetletud toodetest võib analüüside jaoks proove võtta.

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et kontrollitavatel oleks võimalik taotleda uut kontrolli.

2. Analüüsimine toimub ametlikes laborites.

Liikmesriigid võivad volitada ka teisi laboreid analüüse tegema.

Artikkel 8

Isikute suhtes, kes oma tegevuses puutuvad otseselt või kaudselt kokku artikli 6 lõike 1 punktides b-f nimetatud materjalide ja toodetega, kohaldatakse artikli 5 punktis 3 nimetatud hügieenikontrolli.

Sellise kontrollimise eesmärk on veenduda, et järgitakse isiklikku puhtust ja riietust käsitlevaid tervishoiustandardeid. See kontrollimine ei piira arstliku läbivaatuse korraldamist.

Artikkel 9

1. Kontrollijad võivad artikli 4 lõikes 3 loetletud eri etappidel tutvuda füüsilise või juriidilise isiku käsutuses oleva kirjaliku materjali ja dokumentatsiooniga.

2. Kontrollijad võivad ka teha koopiaid või väljavõtteid neile kontrollimiseks antud kirjalikest materjalidest ja dokumentidest.

Artikkel 10

Kontrollijad võtavad asjakohased meetmed, kui avastatakse rikkumine või seda kahtlustatakse.

Artikkel 11

1. Liikmesriigid tagavad, et kontrollijatel oleks õigus korraldada artiklites 6-10 ettenähtud toiminguid.

2. Liikmesriigid näevad ette, et asjaomased füüsilised ja juriidilised isikud on kohustatud alluma käesoleva direktiivi kohaselt korraldatud kontrollimistele ning abistama kontrollijaid nende ülesannete täitmisel.

Artikkel 12

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et kontrollitavatel füüsilistel ja juriidilistel isikutel oleks õigus pädevate asutuste kontrollmeetmete suhtes kaebus esitada.

2. Nad näevad ette, et kontrollijatel on ametisaladuse hoidmise kohustus.

Artikkel 13

Kõikides liikmesriikides käesoleva direktiivi ühetaolise kohaldamise tagamiseks esitab komisjon ühe aasta jooksul direktiivi vastuvõtmisest Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande:

a) toiduainete kontrollijatele ettenähtud koolitusstandardi kohta liikmesriikides;

b) võimaluse kohta kehtestada ühenduse sätted selle kohta, millest peaks koosnema kontrollijate põhiline ja edasine väljaõpe;

c) võimaluse kohta kehtestada ühenduse kvaliteedistandardid kõikidele laboritele, mis käesoleva direktiivi alusel tegelevad kontrollimise ja proovide võtmisega;

d) võimaluse kohta luua ühenduse kontrolltalitus, sealhulgas kõikide kontrolliga seotud institutsioonide ja isikute teabevahetusvõimalused.

Artikkel 14

1. Liikmesriikide pädev asutus koostab või pädevad asutused koostavad edasised programmid, millega kehtestatakse artikli 4 lõike 1 punkti a alusel teatava ajavahemiku jooksul toimuvate regulaarsete kontrollimiste laad ja sagedus.

2. Liikmesriigid saadavad iga aasta 1. maiks komisjonile kogu vajaliku teabe lõikes 1 nimetatud programmide rakendamise kohta eelmisel aastal, märkides:

— kriteeriumid, mida kohaldati nende programmide koostamisel,

— teostatud kontrollimiste arvu ja laadi,

— avastatud rikkumiste arvu ja laadi.

3. Komisjon edastab iga aasta 16. oktoobriks ja esimest korda 1991. aastal liikmesriikidele järgmise aasta kontrollimiste kooskõlastatud programmi käsitleva soovituse, olles liikmesriikidega enne alalise toiduainekomitee raames konsulteerinud. Seda soovitust võib kooskõlastatud programmi rakendamise ajal edaspidi kohandada vastavalt vajadustele.

Kooskõlastatud programmis sätestatakse eelkõige selle kohaldamise esmatähtsad kriteeriumid.

Lõikes 2 sätestatud teave sisaldab spetsiaalset eraldi osa kooskõlastatud programmi rakendamise kohta.

4. Viis aastat pärast käesoleva direktiivi teatavakstegemist edastab komisjon nõukogule aruande käesoleva artikli kohaldamise kohta, vajaduse korral koos asjakohaste ettepanekutega.

Artikkel 15

Iga liikmesriik teatab komisjonile:

— pädeva asutuse või pädevate asutuste nimed ja nende territoriaalse vastutuse ja ülesannete ulatuse,

— ametlike laborite või pädevate asutuste volitatud laborite nimed, kes vastutavad kontrollimisega seotud analüüside tegemise eest.

Need nimekirjad avaldatakse *Euroopa Ühenduste Teataja* C-seerias.

Artikkel 16

Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid 12 kuu jooksul alates käesoleva direktiivi teatavakstegemisest, et täita käesolevat direktiivi hiljemalt 24 kuu möödumisel pärast direktiivi teatavakstegemist. [1] Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Artikkel 17

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Luxembourg, 4. juuni 1989

Nõukogu nimel

eesistuja

P. SOLBES

[1] Käesolev direktiiv tehti liikmesriikidele teatavaks 20. juunil 1989.